



# Nekje vmes

## MATEJ BOGATAJ

Peter Nichols:  
**En dan v smrti Jožce Rožce**  
 režija **Zvone Šedlbauer**  
 Veliki oder MGL  
 premiera 4. septembra 2007

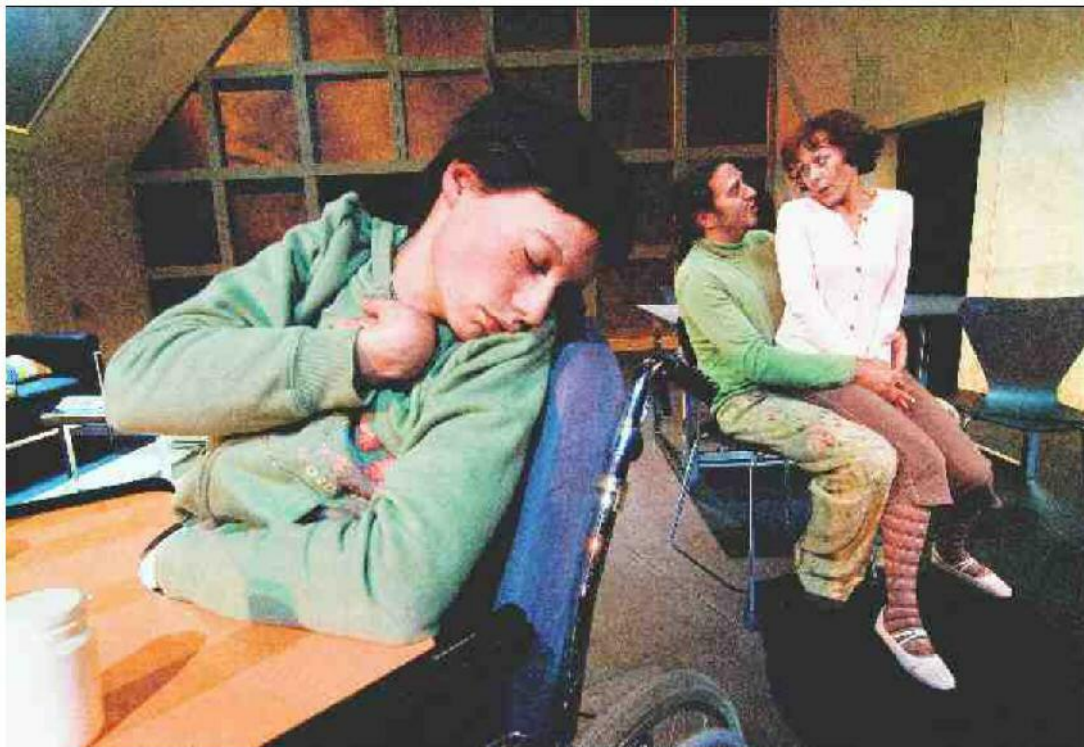
### gledališka uprizoritev

**N**icholsovo dramsko besedilo o težavah zakonskega para, ki se poglobljajo vse desetletje po rojstvu skoraj neodzivne Joži s cerebralno paralizo in epilepsijo, je ves čas na meji; zbuja sočutje in ga potem takoj relativizira, prikaže brezupno in zagatno situacijo skozi smeh in duhovičenje, premišlja o evtanaziji in obupu z dobro mero črnega humorja, vse se sprevrča v svoje nasprotje in s temi kratkimi rezi in tuši kliče po gledalčevi vpletenosti in jo zahteva. Križata se dve dramski strategiji, prva je notranji obračun para, podobno Albeejeve *Kdo se boji Virginije Woolf*; tam je šlo za preigravanje ob prazni stajici, tokrat je v njej prizadet otrok; hkrati pa je v igri, ki je nastala pred štirimi desetletji, nekaj starinskega, način odpiranja zapornic in naslavljanja občinstva, dolgi monologi, pogosto pojasnjevalni in epski, v tem tudi brechtovski in potujeni, vendar ne radikalno, preigravanja situacij za nazaj, vse to je hkrati vzeto iz nižanih in zabavljajških odrskih žanrov, predvsem pa v službi rahle didaktičnosti in poučnosti, ki ji ne manjka humano sporočilo o (sprejemanju) drugačnosti in ljubezni, veri, upanju.

Zdi se, da sta se prevajalca in prirječevalca besedila, Igor M. Ravnik in Zvone Šedlbauer, tudi režiser, te rahle (dramske) anahronističnosti zavedala, zato napela govorico, predvsem pa besedilo posodobila in regionalno umestila zadevo v tukaj in zdaj, tudi z enkrat bolj, recimo pri prenosu zdravnikove psevdonemščine v psevdočeščino, ne pa vedno

posrečenimi aktualizmi ali pa z reperskimi sklepi obeh dejanj – avtorja songov sta pesnik Boris A. Novak in skladatelj Bojan Furjevčič – Jurki; songi zaostrijo potujevanje in razgibajo naslovno vlogo.

Posodobljena je tudi igra; Gašper Tič in Miriam Korbar Žlajpah sta starša Jožce Rožce, on ves šegav in infantilni, pripravljen na hude šale, ki pa vendar razkrivajo njegovo nesprijaznjenost in kažejo načine bega iz zveze in od odgovornosti; Tič svojo vlogo odigra s precejšnjo silovitostjo in prezeno, temperamentno, predvsem stavi na zgornjo mejo, na vzkipljivost in izbruhe in trenutke, ko njegov junak izgublja živce, v stilizacijah in premem govoru je precej natančen, verjetno je najbolj prepričljiv takrat, ko vidimo njegovo približevanje drastičnim potezam in morda celo norosti; Korbarjeva je stišana in trpna, njena igra je bolj zadušena in stavi na minimalizem, čeprav z močnim preživetvenim gonom, v drži in mimiki se kaže njeno upanje pa tudi materinska brezpogojna ljubezen. Naslovno junakinjo, ves čas na vozičku, odigra Viktorija Bencik, čeprav nema, na posamezne glasove zvedena vloga je odigrana natančno, tudi presunljivo, vendar pa tudi na posrečeni in premišljeni meji med verizmom, katerega podlaga je očitno raziskovanje empirije, in dobro odmerjeno stilizacijo. V vlogah tistih, ki se bolj ali manj neuspešno prerivajo okoli Jožce z nasveti in predsodki, nastopijo še Karin Komljanec, duhovito karikirana, Milan Štefe in Maja Boh. Na premieri je v atmosferah nekoliko padel predvsem začetek drugega dejanja, sicer pa gre za uprizoritev, ki si je ob zgolj gledališki zadala tudi močne didaktične in ozaveševalne naloge in ki ob tem stavi tudi na »rabe sočutja« in predvsem pri tem tudi uspeva.



Fotodokumentacija Dela